

VPG

News-Nieuws-Notisia

Maandblad van de Verenigde Protestantse Gemeente van Curaçao
 Monthly Bulletin of the United Protestant Congregation of Curaçao
 Boletin Mensual di Kongregashon Protestant Uní di Kòrsou

Het protestantisme en de slavernij

Carel de Haseth

Inleiding en geschiedenis

De algemene opinie op Curaçao is dat de protestantse kerk op Curaçao zich niet bekommerde om het lot van de slaven en dat het toch vooral de rooms-katholieke kerk is geweest die zich inzette voor de vrijlating van de slaven.

Over de geschiedenis van de slavernij zelf is veel geschreven. In het kader van dit beknopte overzicht wordt daar niet gedetailleerd op ingegaan. De nadruk zal vooral liggen op de transatlantische slavernij en in het bijzonder op ons eiland.

In de nieuw ontdekte (tropische) gebieden in Amerika was er grote behoefte aan werkkrachten, vooral in de mijnbouw en ook in de landbouw. In eerste instantie werden daar Indianen voor ingezet. De

Spaanse priester Bartolomé de las Casas publiceerde in 1516 'Memorial de Remedios para Las Indias', waarin hij het opnam voor de Indianen en bepleitte om Afrikaanse slaven te gebruiken (later in zijn leven zou hij ook deze slavernij bestrijden). Uiteindelijk werd de Indiaanse slavernij verboden en werd overgeschakeld op het gebruiken van slaven uit Afrika. Al in de 15de eeuw waren er slaven uit Afrika ingevoerd in Portugal en Spanje en in 1502 is er sprake van Afrikaanse slaven in Amerika.

De eerste Afrikaanse slaven kwamen in Nederland (Middelburg) in 1596 in een op de Portugezen buitgemaakt schip aan. De Staten van Zeeland bepaalden echter dat de slaven vrij moesten worden gelaten, omdat er in Nederland geen slavernij bestond en omdat het om gedoopte christenen ging. Wat er uiteindelijk van de slaven terecht is gekomen is onduidelijk.

Toen later de Nederlanders delen van het huidige

Brazilië veroverden en daar te maken kregen met de verbouw van suikerriet, waarbij Afrikaanse slaven werden gebruikt, veranderde de Nederlandse instelling. Door de verovering van gebieden in Afrika verzekerde de WIC zich van de aanvoer van slaven, in eerste instantie voor Brazilië, maar na het verlies van Brazilië in 1654 ook naar andere gebieden. De WIC kreeg het 'asiento' (het monopolie op levering van slaven aan Spaanse gebieden), een recht dat zij in 1713 aan de Engelsen kwijt raakte.

Rond 1660 is er voor het eerst sprake van levering van slaven vanuit Curaçao aan Spaanse koloniën. Eerder zijn er wel slaven op het eiland geweest. De WIC bepaalde namelijk dat (in de 80-jarige oorlog) in het Caribisch gebied op de Spanjaarden buitgemaakte slaven naar Curaçao moesten worden gebracht. Bekend is dat er van

hier uit slaven zijn geleverd aan Nieuw Nederland (nu New York).

Slaven en de protestantse kerk

De veel gehoorde stelling dat het protestantisme geen slaven toeliet in de kerk is niet juist. Zowel in de instructies voor de directeur als voor de dominee werd bepaald dat de slaven (en Indianen) moesten worden bekeerd. Dat is ook gebeurd. In de Braziliaanse doop- en trouwboeken (die, in tegenstelling tot die van Curaçao, bewaard zijn gebleven) worden slaven vermeld. Ook in de weinige documenten uit de 17de eeuw die bewaard zijn gebleven van Curaçao komen we zowel Indianen als Afrikaanse slaven tegen.

Op 14 februari 1649 heeft dominee Charles de Rochefort op Curaçao Europese, Indiaanse en Afrikaanse kinderen gedoopt. In het verslag dat hij opmaakte en dat aan de classis werd verzonden schrijft hij: 'Op de 20ste dag voorts van dezelfde maand in hetzelfde jaar

Juni 2013

1-2

Hoofdartikel

Dhr. C. de Haseth

2-3

Bijbelstudie

Ds. H. Végh

4-5

Informatie:

Bijbelleesrooster

Kerkdiensten

6-11

Berichten uit de wijken

12-13

Kerk, Jeugd en

School;

Centrale Kerkenraad

14-15

Diakonie

Kerkvoogdij

Ingezonden

16

VoorElkaar

heb ik eveneens het sacrament van het doopsel aan zwarten die in verdergevorderde leeftijd verkeerden, na de catechese aangaande de belangrijkste artikelen van het Christelijk geloof, welke speciaal daarvoor had plaatsgevonden, en na vol-doende bewijzen van vroomheid en geloof, door de betrokken catechumenen geleverd, in tegenwoordigheid van de gehele vergadering van gelovigen, voor deze heilige dienst in buitengewone bijeenkomst samengeropen, toege-dient: namelijk aan Roderik, Victoria, Maria, Margaretha, Maria, Cicilia, Elizabeth, Maria, Antonius, Michael, Mathaeus en Paulus'.

In een uittreksel van het doopboek van 1659 – 1662 (het enige dat uit deze periode bewaard is gebleven) wordt een Precilla genoemd. Het ontbreken van een achter-naam (of patroniem) zou erop kunnen duiden dat zij een Afrikaanse (of Indiaanse) is geweest. Zij wordt genoemd als doopgetuige en als moeder van een dopeling en echtgenote van Rogier Borris.

In een brief uit 1664 is er sprake van slavenkinderen die door mevrouw Stuyvesant ten doop zijn gepresenteerd.

In 1661 berispte de Classis Amsterdam de dominee echter dat hij zich moest houden aan de resolutie van de synode van Dordrecht van 1618 dat kinderen van heidenen niet gedoopt mogen worden, tenzij zij in de christelijke leer waren onderwezen en belijdenis des geloof hadden afgelegd. Blijkbaar is dat in de praktijk een beperkende factor geweest om slaven (en Indianen) tot het protestantisme te bekeren, ondanks enige pogingen om een dominee te vinden die ook de Spaanse taal machtig was.

In ieder geval bleek in de loop der tijd dat de slaven zich meer aange-trokken voelden tot het katholicisme, dat ook met haar 'zichtbare' rituelen niet-christelijken meer zal hebben aangesproken dan het 'abstracte' protestantisme.

Toch vinden wij tot aan de afschaffing van de slavernij in 1863 vermeldingen van protestantse slaven.

Ds. Bosch schreef in zijn 'Reizen in West-Indië' (1829) van zijn voorstel om slavenkinderen (die van tijd tot tijd thuis gedoopt werden) in de kerk te dopen. Een voorstel dat werd afgewezen omdat 'de gekleurden zich reeds te veel lieten voorstaan, en dat het onderscheid, hetwelk nog tusschen de blanken en hen overgebleven was, wel zoo veel mogelijk in stand moge gehouden worden'.

Tegelijkertijd merkt Bosch op dat velen 'zoodra, namelijk, door gedurige vermenging met blanken ... de kenmerken der neger-afkomst verloren gingen' zich bij de protestantse kerk aansloten.

Ds. Simons schrijft in zijn 'Beschrijving van het eiland Curaçao' (1868) dat in 1850 joodse slavenhouders aanboden hun slaven protestants te laten dopen, een voorstel dat door de kerkenraad werd aangenomen onder voorwaarde dat 'de moeders der kinderen daartoe hare goedkeuring zullen betuigd hebben'. Hij meent dat er slechts één slavine van een joodse eigenaar was die haar kinderen protestants liet dopen.

Al met al waren er bij de afschaffing van de slavernij op 1 juli 1863 slechts weinig protestantse slaven. Het overgrote deel van de slaven was rooms-katholiek.

De kerk en slavernij

De slavernij was – hoe verwerpelijk dat ook in onze moderne ogen is – eeuwenlang een legaal instituut, waar ook de kerken (niet alleen de protestantse kerken) zich niet tegen hebben verzet.

Wel is er in de loop der tijd steeds de vraag gesteld wat de slavernij inhield, welke plichten en rechten de slaven en de slaveneigenaren hadden. Hoe absurd dat in onze moderne ogen ook moge zijn, het zich steeds weer afvragen wat 'recht' is, heeft uiteindelijk (mede) geleid tot de afschaffing van dit onrecht.

Ook vanuit de kerk hield men zich hiermee bezig. Aan de ene kant werden er argumenten aangevoerd dat slavernij los gezien moest worden van het geloof. De merkwaardigste 'verdediging' van dit standpunt kwam

van dominee Jacobus Elisa Johannes Capitein, een Afrikaan die zelf slaaf was geweest. In zijn dissertatie aan de Leidse universiteit in 1742 verdedigde hij de slavernij als 'niet strydig tegen de christelyke vryheid'. Hij beklemtoonde dat een slaaf die christen geworden was niet behoefde te worden vrijgelaten en dat de eigenaren van slaven dus zonder problemen konden toestaan dat hun bezit bekeerd werd.

Maar al eerder zijn er uitspraken over bijvoorbeeld huwelijken tussen blanken en slaven. Die werden toegestaan als de slaaf voor het huwelijk christelijk onderwezen en gedoopt was. Uit 1633 (Poeloe Ay) en 1638 (Brazilië) werd vanuit de kerk gesteld dat gehuwde slaven niet apart van elkaar verkocht mochten worden.

Ds. Sybrand van Dissel, die van 1855 – 1865 op Curaçao was, schreef in zijn 'Herinneringen en Schetsen' (1857) 'Dat de slaaf naar vrijheid verlangt, wie zal het vreemd vinden, wie zal het niet billijken?'

Ook schreef hij: 'Moge de vrijverklaring der slaven, ter eere der menschheid, spoedig dáár zijn, en die nieuwe vrijen, dan welgezinde meesters aantreffen, die hun het zuurgewonnen brood niet met tranen doen eten, maar hen als Christenen liefderijk voort helpen, ook ter beschaving van hunnen geest, ook tot zedelijke, godsdienstige opvoeding hunner kinderen! Grootte verandering zal de emancipatie in het lot der slaven te weeg brengen, maar op het ruwe, onvruchtbare Curaçao moet de barmhartigheid van den ouderen broeder den jongeren te hulp komen, opdat deze zijne vrijheid wel gebruike en door moedeloosheid en gebrek geene wapenen in de hand neme, om zich met geweld te verschaffen, hetgeen hij niet in staat is, geheel aan zich zelve overgelaten of teruggestolen, te verkrijgen. Door samenwerking, door Christelijke liefde- en hulpbetoon kan, na de emancipatie, voor hen wier banden zijn losgemaakt, tegelijk met hen, welke ze nooit voelden knellen, een gezegende toekomst aanbrennen.'

Bij hem lezen wij dat ook de slaveneigenaren (al was het maar om zakelijke argumenten) hoopten op een spoedige afschaffing van de slavernij: 'Het wegloopen van slaven in den laatsten tijd naar de vaste kust heeft aan de bezitters groote schade berokkend; men rekent die wel op f. 40,000 en dat daarom de emancipatie, die door de slavenbevolking met vurig verlangen wordt tegemoet gezien, ook door de tegenwoordige eigenaars sterk wordt begeerd, is wel natuurlijk.'

¹ http://en.wikipedia.org/wiki/Bartolom%C3%A9_de_las_Casas

² http://www.geschiedeniszeeland.nl/tab_themas/themas/slavernij/zeeuwen/moren_middelburg

³ Buiten beschouwing blijven hier de Methodisten en de Moravische Kerk. Op Curaçao ging het om de Gereformeerde (Calvinistische) Kerk en later ook de Lutherse kerk.

⁴ Overigens merkte ds. Simons op dat het op Curaçao – in tegenstelling tot Nederland – gebruikelijk was thuis te dopen. In 1867 waren er in totaal 10 dopen in de kerk tegen 34 thuis.

⁵ Een soortgelijk argument werd ook gebruikt bij de vraag of katholieken op de protestantse begraafplaats mochten worden begraven (omgekeerd was dat overigens ondenkbaar!).

⁶ http://nl.wikipedia.org/wiki/Jacobus_Capitein

Slavernij in het nieuwe testament

Ds. H. Végh

Als vervolg op mijn artikel 'Slavernij in het Oude Testament' treft u hierbij een artikel over 'slavernij in het Nieuwe Testament' aan. Dit naar aanleiding van het feit dat we op 1 juli a.s. herdenken dat de slavernij 150 jaar geleden werd afgeschaft in het Koninkrijk der Nederlanden. Ik baseer me hierbij op een artikel van E.A. Judge.

De discipelen van Jezus hadden part noch deel aan de slavernij. Ze waren geen slaven en bezaten geen slaven. De meesten waren vissers uit Galilea. In de gelijkenissen van Jezus komt de slavernij echter vaak voor, bijvoorbeeld in Mt. 21:34 en 22:3. Het Koninkrijk van God werd vaak vergeleken met een huishouden, waarvan ook slaven deel uit maakten.

Als Jezus spreekt over zijn verhouding tot zijn discipelen, gebruikt Hij vaak het voorbeeld van een meester en zijn slaven (bv. Mt. 10:24 en Joh. 13:16). Maar de discipelen hadden meer voorrechten dan slaven (Joh. 15:15).

In zijn dienstbaarheid aan de mensen nam Jezus Zelf een slavenrol aan (Joh. 13:4-17) en Hij moedigde de discipelen eveneens aan die rol te vervullen en elkaar onderling dienstbaar te zijn.

Pinksteren beschouwen we als het geboorteuur van de kerk. De kerk ontstond binnen Palestina, maar ook daarbuiten ontstond ze en groeide ze. Buiten Palestina waren zowel meesters als slaven lid van de kerk. Slavernij was het resultaat van menselijk handelen, waarbij de ene mens zich stelde boven de ander. Dit onderscheid in positie werd betekenisloos in de nieuwe gemeenschap van Christus (I Kor. 7:22; Gal. 3:28). Dit leidde tot verlangen naar emancipatie (I Kor. 7:21). Sommigen moedigden de vrijlating van slaven zelfs actief aan (I Tim. 6:3-5).

Paulus was niet tegen de vrijlating van slaven als de gelegenheid zich daartoe voordeed (I Kor. 7:21), maar hij oefende geen druk op de eigenaren uit om hun slaven vrij te laten, zelfs al zou hij zelf graag willen dat een eigenaar zijn slaaf vrijliet (Film. 8, 14). Waarom hebben Paulus en de andere apostelen het instituut slavernij niet willen afschaffen? Omdat ze de kerken niet wilden bootstellen aan kritiek van buitenstaanders (I Tim. 6:1 v.). Een slaaf moest zijn meester gehoorzaam zijn en hem met toewijding dienen (Ef. 6:5-8, Kol. 3:22). Dan was hij God welgevallig. Maar hij moest zijn meester ook met toewijding dienen als die meester een broeder in het geloof van hem was (I Tim. 6:2).

Een gelovige meester moest zijn slaven met respect behandelen. Een gelovige meester kon ook gelovige slaven hebben. Hij moest dan de broederlijke band in zijn behandeling van zijn slaven laten uitkomen (Film. 16). Hij moest zijn slaven recht en billijk behandelen (Ef. 6:9, Kol. 4:1).

Het N.T. noemt alleen de huishoudslavernij. De landbouwslavernij wordt niet genoemd. De slaven, die werkzaam waren in de huishoudens, werden vaak relatief mild behandeld. Ze waren huisgenoten (Ef. 2:19).

De apostelen noemden zich rentmeesters of beheerders, dienaren van Christus (I Kor. 4:1; Tit. 1:7; I Petr. 4:10) en zelfs slaven (Rom. 1:1; Fil. 1:1). Als een dienaar of slaaf wilden ze Christus dienen. Een slaaf was voor hen niet minderwaardig.

Conclusie

Slavernij werd ook in het Nieuwe Testament gezien als een normaal verschijnsel. De apostelen tornden niet aan dit instituut. Wel roepen ze slaveneigenaren op hun slaven menswaardig te behandelen. En als de gelegenheid zich voordoet, moeten ze slaven vrijlaten. Door het geloof staan meesters en slaven op één lijn. In Christus zijn ze gelijkwaardig. Aan de ene kant waren de apostelen kinderen van hun tijd, aan de andere kant stegen ze daar soms boven uit. Voor God zijn mensen gelijkwaardig of ze nu slaaf of vrije zijn, man of vrouw.

Literatuur:

E.A. Judge, Slave and slavery in the New Testament, in: J.D. Douglas (ed.), The Illustrated Bible Dictionary 3, Leicester etc. 1980, p. 1464-1466.

Redactioneel

In dit blad leest u weer verschillende lezenswaardige artikelen over slavernij. We bedanken de schrijvers bijzonder hartelijk voor hun kopy. De teksten van ds. Van Buiren en dhr. De Haseth zijn uitgesproken op de ambtsdragersdag van 4 mei. Het is goed dat u er kennis van neemt!

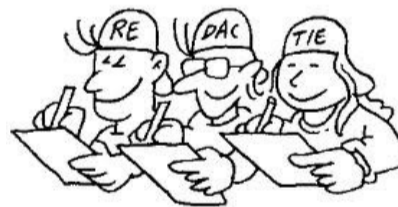
Momenteel lees ik de historische roman Christina van Cornelis Goslinga. Een bijzonder en – naar mijn inschatting – realistisch boek. Ook een aangrijpend boek. Het beschrijft hoe in West-Afrika mensen werden geworven voor de slavernij. En het biedt een beschrijving van de middentocht (de oversteek over de Atlantische Oceaan richting Curaçao) in voor slaven zeer moeilijke omstandigheden. Cornelis Goslinga is historicus en schrijft zijn boek op basis van historisch onderzoek. Het is onthutsend om te lezen hoe een dominee in het boek spreekt over slaven als grote kinderen. En hoe hij de slavernij legitimeert op basis van Genesis 9, waar Noach zijn kleinzoon Kanaan vervloekt om wat Cham – vader van Kanaan en zoon van Noach – heeft gedaan. (p. 74)

Willem Barnard schrijft daarover in zijn Hebdomadarium: "Het is waar. Cham en Kanaan worden samen in Genesis 9 vermeld als "zwarte piet". Maar in de vervloekingsformule wordt Kanaan naar voren gehaald. Waarom? Omdat Kanaan de naam is voor alles wat zich tegen Israel keert. (...) Het is de naam van een hele cultuur en religie en levensbeschouwing waar ze geen raad mee wisten. (...) Maar dat heeft niets te maken met 'de zwarte man' of het gekleurde ras."

Ooit heeft men de toen bekende wereld na de zondvloed opgedeeld in drie delen. Daarbij heeft Genesis 9: 19 een rol gespeeld. Met de drie zonen van Noach begon de verspreiding van de mensheid over de hele aarde. Sem was symbool voor Azie. Jafet voor Europa. Cham voor Afrika. Ziedaar. Zo werden slavernij en discriminatie theologisch gerechtvaardigd. En Willem van der Zee schrijft, in De wereld wordt vaderland: Met (sommige-WL) Bijbelteksten kun je grote ongelukken maken.

Christina – hoofdpersoon van genoemde roman – behandelt haar slavin Mady goed. Toch overlijdt ze op Curaçao. Dominee Verkuyt van de Fortkerk zegt dan: We kunnen geen zwarten en zeker geen slaven ons blanke kerkhof laten verontreinigen. (p. 258)

Wat kun je als kerkelijke gemeente van nu doen tav je verleden? Mijns inziens volmondig erkennen - met onze kennis van nu – dat onze voorouders - met hun volkomen ver-
 ken gedaan en
 Huishoudelijke
 nummer van
 schijnt begin
 twee maanden.
 nummer ver-
 ber.

kennis van toen –
 keerde dingen heb-
 in stand gehouden.
 zaken: het volgend
 ons kerkblad ver-
 juli. Het is voor
 Het daarop volgend
 schijnt op 1 septem-
 ber.

Ten slotte: we proberen de kosten van VPG-Nieuws terug te dringen! Hebt u een computer? Wilt u dan eens nadenken over een E-mail-abonnement in full color ipv uw huidige abonnement Zie pagina 4 van dit blad, links bovenaan.

Tot de volgende keer.

Namens de redactie: W. Lolkema

Joodse films

Ds. W. Lolkema

De eerstvolgende joodse film in de ambtswoning van de synagoge (Gladiolenweg 4) is The Slingshot. Dit woord betekent katapult. Deze wordt vertoond op woensdagavond 12 juni om half acht.

De film is uit 1993 en duurt 102 minuten. Hij vertelt het verhaal van Roland, een jongen van tien jaar rond 1920. Zijn vader is socialist en zijn moeder is Jodin met Russische wortels. Zijn moeder verkoopt condooms en Ronald – die inmiddels bezig is uitvinder te worden – voert daarmee verschillende merkwaardige experimenten uit. Daardoor wordt hij bij tijden wat vreemd behandeld. Van zijn vader leert hij om met open ogen de fysieke en verbale slagen van het leven te aanvaarden. De film is soms komisch en soms politiek geladen. Engels ondertiteld!

VPG Nieuws (News) via Email

Wij bieden u de gelegenheid om VPG-Nieuws in kleur via e-mail te ontvangen.

Op deze manier kunnen we flink besparen op de maandelijkse kosten van NAF 2000,—.

Bent u geïnteresseerd om VPG-Nieuws elektronisch te ontvangen meldt u dan aan door het zenden van een e-mail met uw naam en huidig postadres naar de redactie via e-mail adres: vpgnews@gmail.com En u ontvangt uw VPG-Nieuws in kleur.

For those of you who are interested we are offering the possibility to have VPG-News in colour, sent to you by e-mail.

This way we can save on our costs of about ANG 2,000.00 per month. If you are interested in receiving VPG-News by e-mail, please subscribe by sending an e-mail to the editorial staff, e-mail address: vpgnews@gmail.com And you will receive your next VPG-News in colour. Please also include your name and street address.

Collectes

De oorsprong van het collecteren als onderdeel van de liturgie in de kerkdienst is te vinden in het gebruik van de eerste christengemeente om samen de maaltijd te gebruiken. In 1 Korintiërs 11 lezen we over de zogeheten liefdemaaltijden (de agapè): rijke gemeenteleden nemen eten en drinken mee voor de arme broeders en zusters. Deze gaven worden door diakenen ingezameld (ziedaar het ontstaan van de taak van diakenen aan de avondmaalstafel) en verdeeld onder de behoeftigen, nadat een klein deel daarvan is afgezonderd voor de viering van het avondmaal. Op een gegeven moment zijn de gaven in natura vervangen door geld en zo ontstond wat wij kennen als de 'inzameling van de gaven', de collecte.

Tijdens de dienst zijn de collecten bestemd voor de diaconie en de kerkvoogdij. De kerkvoogdij beheert het materiële welzijn van de kerk. Denk hierbij aan het beheer van de gebouwen, kerkelijk bureau, salarissen enz. De eerste zondag van de maand is de collecte bij de uitgang altijd voor de voedselpakketten. Eén keer per maand voor een andere instelling:

16 juni

Obed Anthony Scholarship

Dit is de stichting die vanuit de Ebenezer Church dagelijks activiteiten en cursussen aanbiedt aan alle mensen uit de buurt met het doel om de buurtbewoners te helpen met educatie en vorming. De cursusleiding bestaat uit een groot deel uit vrijwilligers.

De overige zondagen is de collecte bestemd voor het wijkwerk

VPG News-Nieuws-Notisia

is het kerkblad van de drie wijken van de Verenigde Protestantse Gemeente van Curaçao. Het verschijnt tien keer per jaar en wordt aan de leden per post thuisbezorgd of via E-mail.

Ledenadministratie:

Adreswijzigingen of vertrek kunnen worden doorgegeven aan het Kerkelijk Bureau in Fort Amsterdam.
vpg-cur@curlink.com

VPG News-Nieuws is gratis, maar giften worden zeer op prijs gesteld. U kunt deze overmaken naar bankrekening 90091204 bij de MCB t.n.v. VPG Curaçao, o.v.v. 'Donatie VPG-Nieuws'

Redactie:

Ds. W. Lolkema
Dhr. E. Sliker
Vacatures

Opmaak:

Mw. M. H. Lolkema-van Vuuren
Druk: Drukkerij 'De Stad' NV
Distributie: dhr. F.J. Rhuggenaath
Opplage: 1400 drukexemplaren zwart-wit.
Ruim 130 emailxemplaren

Kopij kunt u (het liefst met passende illustraties) en in kale opmaak, lettertype Gill Sans MT 11, per email versturen naar vpgnews@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor om ingekomen kopij in te korten of niet te plaatsen.

Kopij voor de eerstvolgende editie kan worden ingestuurd tot uiterlijk **woensdagmorgen 26 juni; verschijningsdatum 7 juli.**

Let op: de daarop volgende editie verschijnt op 1 september!

Bijbelleesrooster

1 juni	Lucas 7:1-10	Zeggingskracht
2 juni	Galaten 1:1-12	Geen ander evangelie
3 juni	Galaten 1:13-24	Paulus over zijn roeping
4 juni	Psalms 21	Koningslied
5 juni	Spreuken 10:1-11	Kracht-terminen
6 juni	Spreuken 10:12-22	Spreken is modder, zwijgen is goud.
7 juni	Spreuken 10:23-32	Tegen-stellingen
8 juni	Psalms 26	Schone handen
9 juni	Lucas 7:11-17	De zoon komt terug
10 juni	Lucas 7:18-35	Meedoen of niet
11 juni	Lucas 7:36-50	Voetwassing
12 juni	Lucas 8:1-15	Zaaien
13 juni	Lucas 8:16-21	Familieverhaal
14 juni	Psalms 52	Ontmaskering
15 juni	Galaten 2:1-10	Ruimte
16 juni	Galaten 2:11-21	Paulus versus Petrus
17 juni	Galaten 3:1-14	Tact?
18 juni	Galaten 3:15-29	Nalatenschap
19 juni	Spreuken 11:1-11	Eerlijk duurt het langst
20 juni	Spreuken 11:12-21	Positief of negatief
21 juni	Spreuken 11:22-31	Geven
22 juni	Psalms 53	Gezocht: verstand
23 juni	Lucas 8:22-39	Bezeten (van angst)
24 juni	Lucas 8:40-56	Opgewekt
25 juni	Lucas 9:1-17	Levensmiddelen
26 juni	Galaten 4:1-11	Rechten van het kind
27 juni	Galaten 4:12-20	Paulus' barensweeën
28 juni	Galaten 4:21-31	Beeld-verhaal
29 juni	Galaten 5:1-12	Scherpte
30 juni	Galaten 5:13-26	Vruchtbaarheid

1 juli	Lucas 9:18-27	Identiteitsbewijzen
2 juli	Lucas 9:28-43a	Hoog bezoek
3 juli	Lucas 9:43b-50	Groot en klein
4 juli	Lucas 9:51-62	Mild en doelbewust
5 juli	Lucas 10:1-16	Zending met een missie
6 juli	Galaten 6:1-10	Draagtijd
7 juli	Galaten 6:11-18	Bijbel(gedeelte) in grote letter.
8 juli	Psalms 56	Wanhopen en toch vertrouwen
9 juli	Spreuken 12:1-14	Omgaan met kritiek
10 juli	Spreuken 12:15-28	Verstandig of dwaas
11 juli	Spreuken 13:1-12	Leeflessen
12 juli	Spreuken 13:13-25	Keuzemogelijkheden?
13 juli	Lucas 10:17-24	Reden tot blijdschap
14 juli	Lucas 10:25-37	Samenvatting van de wet
15 juli	Lucas 10:38-42	Gastvrijheid
16 juli	Genesis 12:1-9	Vertrekken met onbekende bestemming
17 juli	Genesis 12:10-20	Vertrouwenscrisis
18 juli	Genesis 13:1-18	Uit elkaar
19 juli	Genesis 14:1-16	Teruggepakkt
20 juli	Genesis 14:17-24	Abram gezegend

Een geboorte?

Stuur ook uw kerk een kaartje

Blijf in contact met uw kerk

Gaat u verhuizen?

Laat het ook uw kerk even weten

Blijf in contact met uw kerk

Trouwplannen?

Uw kerk stelt een bericht erg op prijs

Blijf in contact met uw kerk

Adverteren

De redactie van VPG-Nieuws geeft u de mogelijkheid om een advertentie te plaatsen. Een goede gelegenheid om uw diensten en/of producten aan een breed publiek in Nederland en op Curaçao onder de aandacht te brengen.

De prijs is laag: per blokadvertentie ANG 60. Een abonnement voor één jaar (10 edities) kost ANG 500,- per jaar. Een advertentie in de rubriek VoorElkaar is gratis tot 25 woorden. Voor meer woorden betaalt u een oplopend tarief.

Interesse? Neemt u dan contact op met de redactie.

Email: vpgnews@gmail.com

Distributie

De redactie is op zoek naar vrijwilligers die het bezorgen van de krant in een wijk op zich willen nemen. Wilt u ons helpen om iedere maand een aantal exemplaren in uw woonwijk rond te brengen? Neem dan contact met ons op. Wij stellen dit zeer op prijs!

Email: vpgnews@gmail.com

Kerkelijk Bureau

Fort Amsterdam, Fortkerk
Op werkdagen geopend van 9.00 uur tot 15.00 uur.
Contactpersoon: mevr. Cicely Radermacher
Tel.: 461 1139/Fax: 465 7481/E-mail: vpg-cur@curlink.com
Website: www.vpg-curaçao.com

Heilige Avondmaal/Holy Communion

Wanneer u vanwege ziekte of om een andere reden graag thuis of in het ziekenhuis het Avondmaal wilt ontvangen, kunt u daarover contact opnemen met de kerkenraadsleden of met uw predikant.

If you know of any members who are ill or in hospital or who want to receive Communion at home, please contact one of our local board-members or your pastor.

Doopbediening

Ebenezer Church To be arranged with pastor
Fortkerk en Emmakerk Na overleg vast te stellen
De doop wordt in principe op de derde zondag van de maand bediend; tenminste één van de ouders is of wordt dan belijdend lid van de kerk.

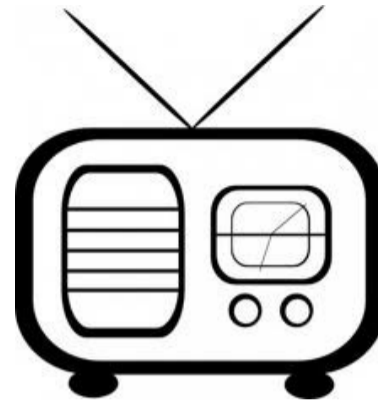
Rouw- en trouwdiensten

Indien u in één van onze kerken of op een andere locatie een huwelijk kerkelijk wilt laten inzegenen of een kerkelijke uitvaart wilt laten leiden door één van onze dominees, neem dan eerst contact op met de dominee van de betreffende wijk of het kerkelijk bureau. Dit geldt ook als u de dienst door een andere voorganger dan uw wijkpredikant wilt laten verzorgen. In gezamenlijk overleg wordt bepaald wie de dienst leidt en waar deze zal plaatsvinden.

De VPG-predikanten houden op zondagen geen rouwdiensten.

Kerkdiensten

Aanvang diensten 9.30 uur, tenzij anders vermeld

Radio Semiya 98,5 FM

Christelijk radiostation elke zaterdag
13.30 - 14.00 uur www.tunein.com/radio/Radio-Semiya-985-s125382/

8-6 ds. H. Végh
15-6 ds. W. Smit
22-6 br. D'arcy Lopes
29-6 ds. W. Lolkema
6-7 rev. L. Warren
13-7 ds. H. Végh

Op Curaçao worden geen luisteronderzoeken gehouden. We weten niet hoeveel mensen er naar bepaalde radiostations luisteren. Wel zouden we graag van u feed back willen hebben. Hoe komen de programma's bij u over en heeft u nog suggesties?

Ebenezer Church

Oranjestraat 111

2-6 rev. L. Warren; Holy Communion
9-6 sis. Y. Isidora
16-6 Youth and children; Father's day
23-6 rev. L. Warren
30-6 br. D. Lopes and ds. W. Lolkema;
VPG service; Theme:
150 years abolition slavery;
Fortchurch
7-7 rev. C.W. Smit

Fortkerk

Fort Amsterdam

2-6 ds. C.W. Smit
9-6 ds. W. Lolkema; Heilig Avondmaal
16-6 ds. C. W. Smit
23-6 ds. W. Lolkema en ds. C. W. Smit;
kerk- school- en gezinsdienst
30-6 br. D. Lopes en ds. W. Lolkema;
VPG dienst
Thema: 150 jr afschaffing slavernij
7-7 ds. W. Lolkema; doopdienst

Oecumenisch middegebed 12.30 - 13.00 uur:

5 juni en 19 juni

Emmakerk

Schottgatweg Noord 67

2-6 ds. H. Végh; Heilig Avondmaal
zr. Y. Isidora; Papiamentstalig; 17 uur
9-6 ds. H. Végh; gemeentezondag;
Lagun, 10.00 uur. Emma gesloten
16-6 ds. H. Végh
23-6 zr. Y. Isidora
28-6 ds. H. Végh; zangdienst; 19.30 uur
30-6 br. D. Lopes en ds. W. Lolkema;
VPG dienst. Thema: 150 jr afschaffing
slavernij; Fortkerk
7-7 ds. H. Végh
ds. H. Végh; Papiamentstalig; 17 uur

Ebenezer Church

Ebenezer Church
Wijk I Phone: 465 3121

Minister

Rev. L. Warren 465 7061 res
Bramendiweg 100 679 1992 cel
LeanderWarren@yahoo.com

Local Preachers in VPG Service:

Br. D. Lopes 465 3207 res
Sr. Y. Isidora 767 3769 res
462 4601 work

Local Board Team

Elders:

Br. D. Nisbeth 520 3015
(Chair)
Br. D. Martina 733 1628
563 0557
Br. F. James 767 9068 res

Deacons:

Br. A. Fernandes 524 7036
Sr. B. Lester 868 8206 res
522 1667
Sr. C. Vivas Josepa 515 3081
Sexton
Sr. Hilda Leonard 461 7670 res

Wijknieuws Ebenezer Church D. Martina

Fish Fry May 1, 2013

On May 1 last we had our fish-fry, which is our yearly fundraising event. All auxiliaries and other friends of our sister Churches organized and took part in this event. Thanks to especially Sis Audrey and her crew, Bro. Desta and crew, Rev Warren, Sis Marge and her crew, Sis Bryan/ Sis James and crew for the excellent soup, Sis Farida and her crew, Sis Militsa and her crew, Sis Maureen and crew, Sis Karen & crew, etc.

We want to thank everyone that participated and made donations in one way or the other with the bazaar and food sale.

Ascension Day Family bonding activity

On Ascension Day we had a wonderful service. After the service most members stayed in the Obed Anthony Hall where we had some soup and drink. We also had a lively conversation about different topics; we talked about the abolition of slavery, the political situation on our island, the VPG and other topics. We hope to have these sessions on a regular basis.

Mother's day celebration in Ebenezer

On May 12th we had a wonderful Mother's day service. Beautiful songs were sung by the children of the Watermelon Bible Club, the new Generation Youth Group presented some poems especially for all mothers. 3 mothers received a special mention for their work and commitment in the Ebenezer community: Sis. Carla Fernandes; Sis Audrey Warren and Sis Olivia Dunker.

Bazaar July 2, 2013

On July 2, dia di bandera, we will keep our yearly bazaar. We will have a barbecue, soup, hotdogs, Johnny cake, drinks etc. Also there will be items on sale such as, clothes, plants, household articles, plants, books etc.

If you have any items that we can use for our bazaar, please contact one of the board members.

Meeting new ideas

On Thursday May 16 last, the board with the leaders of the Church auxiliaries and Sis Maghaly van der Bunt came together with Sis and we spoke about an action plan to make the service more appealing for our members and visitors and also to attract new members.

It was a very interesting meeting where we spoke about various ways to improve our worship. Some examples were: Bring a friend service once a month, Special Services etc.

The board will work out the action plan and inform all members ac-

cordingly to start implementing the ideas. The pastor and president of the local board will present the plan officially.

Men's Fellowship

Once a month the men's Fellowship has their formal meeting where a topic is prepared by one of the members; the men will then discuss the topic. Following the discussion Rev. Leander Warren will frame the discussion in a Biblical context.

In the month of April Bro. R. James prepared the topic 'Faith'

Faith

In our daily walk in Life FAITH plays an essential role. Our FAITH is usually tested when we experience or face certain challenges and trials in our lives. The appropriate answer to addressing these circumstances effectively is then to turn to God and do that in Faith. We communicate with GOD via Prayer.

THE PRAYER OF FAITH

The prayer of faith changes things or circumstances. Anything that can be seen is subject to change and can be affected by a prayer of faith. *'...for the things which are seen [are] temporal; but the things which are not seen [are] eternal.'* (2 Corinthians 4:18) The prayer of faith changes things like physical ailments, lack of wisdom, or your employment status. Through the prayer of faith, you can have healing and health for your body, wisdom for your mind, and even a good job.

Before you get the wrong idea, the prayer of faith is not a magic wand or a genie in a bottle. But the prayer of faith is a tool that we can use to implement God's will in our lives. Through the prayer of faith, we can have the things that God desires for us to have. God desires us to be healthy, wise, and gainfully employed, etc. Although these good things may not be a reality in your life right now, with the prayer of faith, these things that you are hoping for can become reality.

WHAT IS FAITH?

To understand the prayer of faith, we should first know what faith is and where it comes from. The Bible says, *'Now faith is the substance of things hoped for, the evidence (or reality) of things not seen.'* (Hebrews 11:1) In other words, faith is the spiritual substance that causes the things you are hoping for to become reality. When you are sick, the thing that you are hoping for is health. Faith causes the thing that you hope for (health) to become real (you get healing). When you are confused and do not know what to do, faith causes the thing that you hope for (wisdom) to become reality. Faith is far more than simple mental agreement or sin-

cere hope. When you have faith, the thing that you are hoping for is more real to you than whatever you may see with your eyes. 'Now faith is the substance of things hoped for, the evidence (or reality) of things not seen.' (Hebrews 11:1)

WHERE DOES FAITH COMES FROM?

So where does this faith come from? The Bible says, 'So then faith [cometh] by hearing, and hearing by the word of God.' (Romans 10:17) In other words, filling yourself with God's Word causes faith to grow in your spirit. Now, of course, this implies more than a mere listening or simple reading of the Scriptures. 'Hearing' God's Word requires that you seek out and devour the Scriptures as a source of nourishment for your spirit. An occasional or casual reading of Scripture will not cause your faith to grow any more than an occasional meal will cause your physical body to grow. But if you will seek out God's Word with the same zeal and dedication that you seek out your three physical meals each day, then you will see your faith grow strong.

ELEMENTS OF THE PRAYER OF FAITH

In our examination of the prayer of faith, the Scriptures form the basis for our understanding. The passage upon which we base our examination is James 5:16b 'The effectual fervent prayer of a righteous man availeth much.' (The word 'man' means mankind and therefore includes women.) There are three elements here that are required for a prayer that avails much; that is, a prayer that God will say 'Yes' to.

1. First, the man praying must be righteous.
2. Second, the prayer must be fervent.
3. And third, the prayer must be effective.

Let us look in depth at the elements of an 'effective' prayer.

RIGHTEOUSNESS

The first element of a prayer that avails much is that the man praying must be righteous. Righteousness is a word that is used in religious circles that may be confusing for new believers. However, the term simply means 'a condition of being right.' In the context that we are using it, righteousness is being right with God.

A man is right with God when he has surrendered his life and his will to the Almighty and accepted the grace (unearned favor) that God offers to men. As Jesus said, 'For whosoever shall do the will of my Father which is in heaven, the same is my brother, and sister, and mother.' (Matthew 12:50) When this is incorporated into our daily life, it will affect every aspect of our thought and behavior. Perfect submission to God's will is a life-long endeavor. A righteous man is that man whose heart, mind, and body long for that perfect submission.

PRAYER MUST BE FERVENT

The second element of a prayer that God will say 'Yes' to is that the prayer must be fervent. A fervent prayer is one that is heart-felt and taken seriously. A man who goes to God in prayer with a light hearted frivolity should not think that his prayer will avail much.

Too often, the ones who are guilty of frivolity in prayer are those who pray the most often. If your prayers have become an empty ritual or a social obligation, then your prayer is not fervent. (Please note that there is a difference between a 'social' obligation and the obligation to obey God.) But if your prayer is heart-felt, serious, in love and obedience to the Almighty, then your prayer is fervent.

PRAY EFFECTIVELY

If you are righteous (right with God) and your prayer is fervent (heart-felt and taken seriously), then it must also be effectual in order for it to avail much; that is, in order for God to answer 'Yes'. If the words of your prayer are ineffective, then you have not given God much to answer. In fact, some prayers are so horribly ineffective that God will answer 'No' in order to protect us from ourselves.

At times, we pray ineffective prayers by asking for the wrong things. The Bible says, '...yet ye have not, because ye ask not. Ye ask, and receive not, because ye ask amiss, that ye may consume [it] upon your lusts.' (James 4:2-

Coming activities

June

- Sun. 2nd Worship Service of Holy Communion
- Tue. 4th Church Board Meeting
- Wed. 5th Bible Study & Prayer Meeting
- Thu. 6th Soup Kitchen
- Sun. 9th Worship Service of Praise and Island Rally
- Wed. 12th Visit Sick & Shut-in Members & Bible Study & Prayer Meeting
- Thu. 13th Soup Kitchen
- Sat. 15th Theological Seminar
- Sun. 16th Youth & Children & Father's Day Worship
- Wed. 19th Visit Sick & Shut-in & Bible Study & Prayer Meeting
- Thu. 20th Soup Kitchen
- Sun. 23rd Worship Service of Bible Study
- Wed. 26th Bible Study & Prayer Meeting
- Thu. 27th Soup Kitchen
- Sun. 30th VPG Joint Worship Service at Ebenezer

July:

- Tue. 2nd Church Bazaar & Barbecue for Flag Day
- Sun. 7th Worship Service of Holy Communion
- Sun. 14th Worship Service of Praise
- Sun. 21st Worship Service of Praise led by Men's Fellowship & Soup Sale
- Sun. 28th Worship Service of Bible Study

3) For example, if you ask God to make you rich so you can have nicer things, your prayer is ineffective. A more effective prayer is to ask God to meet your needs and give you extra so that you can be a blessing to others with your generosity. There is nothing wrong with having nice things, but for the right reasons.

ELEMENTS OF AN EFFECTIVE PRAYER

We have shown that in order to pray prayers that God will say 'Yes' to, we must be righteous, fervent, and pray effectively. So let us look at some of the fundamental elements that make a prayer effective. There are four things that will always make your prayer effective. Those things are:

1. The Word of God.
2. The Name of Jesus.
3. The Holy Spirit.
4. Activated faith.

If these four things are employed properly, your prayer will bring God's will into reality no matter what your need may be. With other words, applying these things will strengthen our Faith and so we can rest assured that GOD will respond to our needs in times of challenges.

Victoria club celebration

Wedding anniversary fam. Warren

Fortkerk

**Fortkerk
Wijk 2**   **Tel. 747 0691**

predikant
Ds W. Lolkema
Santa Rosa Resort 51-B
tel: 747 0691
cell: 512 4828
E-mail: w.lolkema@gmail.com

Leden van de wijkkerkenraad

Ouderlingen
Br. L. van der Wolde
(voorzitter en hulppredikant)   888 9447
Zr. C. H. Gravenhorst   747 7427
Br. H. B. Beaujon   736 7108
Br. A. J. Lorier (kerkvoogd)   513 0956
Zr. C.P. van Gastel   512 9557
Br. H. A.K. Walters   511 5577
Zr. G.W. Kwintenberg   518 0205
Br. J. Snel (kerkvoogd)   560 0900

Diakenen
Br. F. Hasselbaink   738 1725
Zr. L. Vliegenthart   525 3338

Kosteres
Zr. A.H. Palm   462 6873

Wijknieuws Fortkerk Ds. W. Lolkema

Een hartelijke gelukwens (1)

is er voor Terrence Matroos en Darlène Piar, Brakkeput Abou 302. Zij gaan trouwen op zaterdag 8 juni. De kerkelijke oecumenische huwelijksviering vindt plaats om 16.00 uur in de Rooms-Katholieke Kerk van Santa Rosa. Deze wordt geleid door pastor Carlos en ondergetekende. We feliciteren het bruidspaar van harte met hun beslissing om te gaan trouwen en wensen hen een feestelijke trouwdag toe. Mag deze dag het begin zijn van een gezegende toekomst!

Een hartelijke gelukwens (2 en 3)

mag ik namens u allen doorgeven aan Vanessa & Louis Santine, Kaya Oy Sprock 64: op 3 mei werd hun zoon Danilo Rocco geboren. Hij is het eerste kindje van deze ouders en we hopen dat Danilo in liefde en vrede mag opgroeien.

Alweer langer geleden, op 5 december van het vorig jaar, werd Faith Benoit geboren. Zij is de dochter van Roël en Ruella en het zusje van Nathan, Wiriweg 20. Het ligt in de bedoeling dat Faith op zondag 7 juli wordt gedoopt in onze kerkdienst in de Fortkerk.

Ziekenhuisopname

Mw. Ina Winkel, Bellisimaweg, was enige tijd opgenomen in het SEHOS. Ze is nu weer thuis en we wensen haar een voorspoedig herstel toe. En vooral ook de zegen van onze goede God.

In de afgelopen weken...

kwamen drie nieuwe ouderlingen onze kerkenraad versterken: mw. Wilma Kwintenberg, dhr. Joop Snel (kerkvoogd) en dhr. Harry Wal-

ters. Dat is een geweldige aanwinst. We zijn blij met hen! Intussen vertrok onze broeder Jan Boodt op 14 mei voorgoed van ons eiland, na vele jaren trouwe dienst in verschillende functies; zie ook elders op deze pagina's. En al eerder schreef ik over het vertrek van mijn collega's Martine Bakema & Henk Hortensius (31 mei). En...er komt nog een afscheid aan.

Afscheid

Na een heel aantal jaren kerkelijke betrokkenheid als ouderling zal onze broeder Luuk van der Wolde op zondag 23 juni zijn ambt neerleggen. Dat zal gebeuren tijdens de kerk-school-gezinsdienst (KSG / Kids-4Christ) in de Fortkerk. Het aardige is dat leerlingen en docenten van Dr. Albert Schweitzer FO, die daar aanwezig zijn, onze aftredende ouderling heel goed kennen als meester Luuk. Maar van Albert Schweitzer neemt hij geen afscheid. 't Is maar dat u het weet.

Luuk was in zekere zin niet alleen ouderling, maar ook min of meer het gezicht van de Fortkerk. Hij was immers de voorzitter van de kerkenraad. En hij heeft de vergaderingen van de kerkenraad met vaste hand weten te leiden. Hij had tijdens zo'n vergadering m.i. vaak wat afstand tot de materie en tot "de waan van de dag"; en waarschijnlijk maakte juist dat hem tot een goede voorzitter. We zijn hem er dankbaar voor! Ik was zeer onder de indruk toen mijn vrouw Marjan en ik op 29 november 2010 ten huize van de fam. Van der Wolde voor het eerst een kerkenraadsvergadering mochten bijwonen om kennis te maken met de ambtsdragers van Fort: de woning, de plek in Julianadorp: schitterend! We zaten lekker buiten (zoals zo vaak daarna) en Luuk's echtgenote Annet was als gastvrouw fantastisch. Op 17 juli 2011 vertrokken Luuk & Annet al voor dag en dauw uit Rijssen (oet Riess'n) NL om in Roosendaal (200 kilometer naar het Westen) mijn afscheidsdienst mee te vieren.

Terwijl er ook thuis vaak het nodige voor Luuk was te doen, was hij bereid om diverse ouderling-klussen op zich te nemen. Luuk (Annet en dochters): masha, masha danki!

De diverse activiteiten

gaan in de maand juni ook weer verder. Het oecumenisch Middaggebed is op 5 en 19 juni om 12.30 uur in de Fortkerk, kring Tamarijn is op dinsdag 4 juni 10 uur en kring Zeelandia is op maandag 17 juni om 10 uur. De gespreksgroep Méér is weer op donderdag 20 juni om 19.45 uur onderin de Fortkerk. En (ander hoofdstuk) de groeigroep begint al lekker wat te groeien in zowel aantal leden als in vertrouwdeheid van de deelnemers met elkaar; dat gaat echt de goede kant op! We komen weer samen op woensdag 12 juni om 20.00 uur, Commandeursweg 77. Nieuwe deelnemers zijn nog steeds welkom!!

Het Taizé-koor is gestart. En ik heb zo het sterke vermoeden dat daar steeds meer muziek in gaat zitten. En zoals (bijna) altijd alle koren doen, vraagt ook deze zanggroep om...mannenstemmen. Bassen, baritons en tenoren, dus! Wil je, wilt u meedoen? Bel me op, dan hoort u de volgende repetitietijd en -plek. 19 juni: gemeentevergadering! P.14.

Doordat er mensen afscheid nemen en vertrekken...

wordt het momenteel wat moeilijker om gastpredikanten te vinden voor mijn maandelijkse vrije zondag en mijn vakantiezondagen. Ook doen we pogingen om een organist / pianist te vinden na het vertrek

van Jan Boodt. Er wordt dus aan gewerkt.

Een paar opmerkingen bij de diensten,

zie verder het kerkdienstenrooster:

op 9 juni hopen we het Heilig Avondmaal te vieren.

Op 23 juni is er een KerkSchoolGezins-dienst, voorgegaan door ds. Smit en ondergetekende. Aan de invulling van deze dienst wordt momenteel (21 mei) al hard gewerkt. Met en na deze dienst zal VPCO afscheid nemen van collega Wouter Smit, de identiteitsmanager van de Vereniging. Eind juli gaat hij samen met zijn vrouw Vera terug naar Nederland. Ik hoop daar in het volgend kerkblad nog verder bij stil te staan. Maar voor zowel VPCO als voor het echtpaar Smit - Van der Weel (Wouter & Vera) is deze dienst wel een bijzonder en gedenkwaardig moment. Sommige ouderen denken bij zo'n dienst nog wel eens: och, die laat IK maar aan me voorbijgaan (al wil ik u niet op een idee brengen). We hopen natuurlijk dat de dienst op 23 juni er echt één voor oud en jong gaat worden. En wat ook uw / jouw leeftijd is: als u komt, zult u er geen spijt van hebben. We hopen het te gaan hebben over...complimenten. Een prikkelend thema!

Op 30 juni staat de kerkdienst in het teken van 1 juli, de dag daarop: herdenking van 150 jaar afschaffing slavernij. Deze dienst wordt er één van de gehele VPG. We willen er een dienst van heling en verzoening van maken. Br. D. Lopes en ik hopen voor te gaan.

Deze tijd is individualistisch,

hoor je nogal eens. Soms voel ik dat ook zo, ja. Sociale cohesie, een gevoel van gezamenlijkheid, het is allemaal niet meer vanzelfsprekend. Velen trekken zich terug achter hun eigen smartphone of hun eigen beeldscherm. En toch...voelde de dag van het aantreden van onze nieuwe Koning en Koningin als iets van ons allemaal samen. Wat een historische dag. Wat een feest.

En we waren vijf dagen later één in onze schrik en verontwaardiging om de moord op Helmin Wiels: het zal je als mens en als naaste familie van dhr. Wiels toch maar gebeuren. Het zal je als land toch maar gebeuren: de gewelddadige dood van de leider van de grootste partij in de Staten. Wat nauwelijks was voor te stellen, gebeurde. Eenheid voelde ik ook toen ik met zo'n vierduizend anderen meeliep in de lichtjesticht op vrijdag 10 mei. Niet omdat ik nu zo'n fan was van Wiels; maar wel om (als kerkelijk functionaris) te benadrukken dat in een gezonde democratie de stem van een democratisch gekozen politicus niet en nooit tot zwijgen gebracht mag worden. Het was een ingetogen wandeling. De uitgebreide veiligheidsmaatregelen maakten al gauw een einde aan eventuele gevoelens van angst.

Verbazingwekkend was het ook om te zien hoe honderden mensen in Nederland op zoek gingen naar de broertjes Julian en Ruben. Bossen en velden werden nauwkeurig afgezocht. Want deze jongens moesten gevonden worden. Hoe moeilijk ook, het is beter om hen te vinden dan om hen niet of nooit te vinden.

En ook de moord op de eigenaar van de zaak aan de Oude Caracasbaaiweg riep unaniem gevoelens van afschuw op.

We zijn één, op die extreme momenten en in die bijzondere situaties. We zijn één in onze kerkelijke gemeenschap (We are one in the spirit). Maar die eenheid moet ook telkens weer worden gevoed en gezocht en aub niet alleen afhankelijk zijn van heel mooie of heel tragische gebeurtenissen. Eenheid binnen de kerken kan al heel veel betekenen voor een gevoel van gezamenlijkheid in de samenleving.

Daarom zal ik niet ophouden u en jou uit te nodigen om kerkdiensten en kerkelijke activiteiten bij te wonen. Eenvoudigweg omdat de mens is geschapen voor twee- of drie- of vier-zaamheid. En niet voor éénzaamheid. Wel voor relatie.

Op woensdag 17 april

overleed Martinus Muskens, emeritus-bisschop van Breda. Hij was 77 jaar. Nu zult u misschien zeggen: Breda, da's wel een beetje ver weg van hier. Is het ook. Niettemin is Muskens voor velen (ook buiten Nederland en buiten de RK kerk) inspirerend geweest. Ook voor mij. Hij was de bisschop van mijn RK collega's, mensen die ik vrij goed kende. En zijn jaarlijkse Paasbrief werd ook verstuurd naar de protestantse voorgangers in het Bisdom. Hij legde zijn bisschopsambt neer op 2 februari 2008.

Vanaf dat moment was hij benedictijnermonnik in Teteringen, een plaatsje vlakbij Breda. Geen Mgr. Dr. meer maar broeder Martinus.

Naar aanleiding van zijn overlijden herlas ik met genoegen zijn boekje *Opmaat tot Eeuwigheid* (2007). Daarin beschrijft hij o.a. hoe hij – opgegroeid in een geloof van angst en prestatie – minder bang is geworden om fouten te maken en door God en mensen afgewezen te worden. "Ik heb kunnen groeien in een geloof van vertrouwen en overgave. Ik ben daar dankbaar voor, en ik verlang ernaar om daar verder in te groeien, tot aan de grens van mijn leven".

Heel bijzonder zijn de bladzijden waarin Muskens vertelt wat hij achter moet laten (loslaten) als hij verhuist van het enorme Bisschopshuis in Breda naar het klooster in Teteringen. In zijn kamer daar heeft hij een bed, een tafel, een stoel en een boekenkast.

Wordt hij in het boekje geïnterviewd, dan zegt hij dat het in het leven gaat om geluk. En geluk, dat is genieten van het leven. Van alle mooie en lekkere dingen die er zijn. Dat doet een monnik ook! Hij geniet: van de natuur, van eten en drinken, van vriendschap, van schoonheid, warmte en stilte. Maar...genieten van wat er is, is iets anders dan genieten van wat je hebt. Dat zijn we in onze cultuur vergeten. Er zijn zelfs mensen die kampen met een koopverslaving, stelt broeder Martinus. Het boekje roept dan ook op tot leven met aandacht. Het is ook een pleidooi voor leven met stilte. Want daarin kom je de ander, jezelf en God tegen.

Na tientallen zeer drukke en gevulde jaren is Martinus Muskens in 2008 anders gaan leven. Ook om zich voor te bereiden op zijn levenseinde. Hij trad terug uit de openbaarheid. Nu is hij daar waar wij nog niet kunnen komen. En eerlijk gezegd: dat ontroert mij wel.

Ten slotte: een hartelijke groet aan jou en u. WL

Afscheid van onze organist Jan Boodt

Op zondag 12 mei jl. hebben we in de Fortkerk voor de laatste keer mogen genieten van het orgelspel van Jan Boodt. We willen hem hartelijk danken voor de vele jaren dat hij het orgel heeft bespeeld.

Aan Jan kon je goed merken hoezeer hij hield van het bijzondere Flen-trop-orgel in de Fortkerk.

Hij speelde – naast de begeleiding van de gemeentezang - graag orgelliteratuur tijdens de kerkdienst.

En hij probeerde zijn orgelspel af te stemmen op de inhoud van de zondagse bijbellezingen en de prediking. Ook verzorgde hij wel kleine reparaties aan het orgel.

Jan woont nu in Alkmaar. De kerkenraad wenst hem al het goede toe in Nederland.

Luuk van der Wolde
Voorzitter kerkenraad wijk 2

Moederdag in de Fortkerk

Driehonderdvijfenzestig dagen
gaan er in een jaar.
Een eindeloze reeks van dagen
allemaal achter elkaar.
Toen ik daar eens over nadacht
zag ik plotseling in,
wat dat eigenlijk betekent
voor een moeder van een gezin.
Als de school is afgelopen
zijn de kinderen vrij,
maar een achturige werkdag
is er voor moeder niet bij.
Elke dag dezelfde klusjes
elke dag hetzelfde lied.
En een werkweek van vijf dagen

die bestaat voor moeders niet.
Mensen die een baantje hebben
krijgen een vast loon.
Moeder werkt voor noppes
want moeder, dat ben je ge-
woon.
Moeders worden nooit ontslagen
raken nooit hun baantje kwijt,
want éénmaal moeder
blijven ze het altijd.
En daarom, mijn lieve moeder
wordt u vandaag gekend
omdat u alle dagen van elk jaar
mijn eigen lieve moeder bent!

Emmakerk

	Emmakerk Wijk 3	Tel. 737 3070	Leden van de wijkkerkenraad	Wijkwerk Emmakerk MCB 23963403 Restauratierkening 25260903
	Predikant Ds. H. Végh Kaya Rankil 71, Oost Jongbloed Tel: 737 3070 (huis/kantoor) 661 6339 E-mail: jas.vegh@gmail.com Website: www.freewebs.com/vegh	Ouderlingen: Zr. H. Baank (voorzitter) 767 6920 Zr. F. Da Costa Gomez 432 6331 (w) (jeugd) 526 1566 (c) Zr. D. Schrader 528 9530 (kerkvoogdij) Br. R. Buist 733 1609 516 7900	Diakenen: Br. H. de Lijster 510 4753 Zr. B. Douglas-Relyveld 690 4665 Zr. R. Plaisier 5220030	Kosteres: Zr. C. Gilmoor 668 5785 868 0775

Wijknieuws Emmakerk Ds. H. Végh

Om te beginnen...

Opnieuw is ons eiland in rep en roer, deze keer door de moord op de politicus Helmin Wiels. Deze laffe moordaanslag heeft ons allen verbijsterd. Hoe is zo iets mogelijk op ons eiland? Er is toch vrijheid van meningsuiting?! We leven toch in een democratie?! Hopelijk worden de daders gauw gevonden en vindt er recht en gerechtigheid plaats. De familie van Helmin Wiels condoleren we hierbij van harte en we wensen hun Gods kracht toe in deze moeilijke situatie.

Ook zijn we geschokt door de vele roofmoorden die er op ons eiland plaats vinden. Winkeliers en andere personen worden overvallen en vermoord. Velen zijn hierover verontrust. Mogen het gezonde verstand, recht en vrede overheersen.

Deze zaken komen regelmatig ter sprake in onze gespreksgroepen. Ook de komende maand gaan deze door.

Over de *activiteiten* in onze Emmakerk kan ik u het volgende melden:

Gebedsgroep

Elke dinsdagavond komen we van 19.00 tot 20.00 uur bijeen in de consistorie. We bidden voor kerk en wereld, voor ons eiland, voor onze regio, voor onze familie of voor onszelf. We doen dit na een korte Bijbellezing en het zingen van een lied.

Bijbelstudie

Eens in de veertien dagen komen we in de consistorie bijeen voor de Bijbelstudie en wel op donderdag van 19.30 tot 21.00 uur. We zijn bezig met het laatste Bijbelboek: de openbaring van Johannes. De datum is 13 juni.

Cursus theologie

Eveneens eens in de veertien dagen komen we bijeen voor een beknopte cursus theologie voor gemeenteleden. We hebben het blok kerkrecht nu afgerond. Daarmee is de eerste fase van de cursus beëindigd. Voor belangstellenden is er nog een tweede fase, die bestaat uit een training pastoraat en een training homiletiek (preekkunde). De training pastoraat wordt van harte aanbevolen voor met name ouderlingen. Eerst is er een stuk theorie en daarna zullen we de theorie verwerken in rollenspellen. De trainingen pastoraat en homiletiek zullen ca. een jaar in beslag nemen. U kunt zich aanmelden bij mij. De data zijn 6 en 20 juni.

Seniorenmorgen

Op 10 juni a.s. is er weer een seniorenmorgen, en wel van 9.30 tot 11.30 uur in de consistorie. We ontmoeten God en elkaar. We lezen een Schriftgedeelte, we bezinnen ons daarop, we bidden en we zingen. Het gezellige samenzijn wordt opgeluisterd met koffie en koek, fris en pastèchi.

Zangdienst

Wegens groot enthousiasme bij de deelnemers heeft de wijkkerkenraad besloten ook in juni nog een zangdienst te houden. De dienst vindt plaats op 28 juni a.s. om 19.30 uur in de Emmakerk. Lieder voor deze dienst kunt u opgeven bij zr. Jet Baank.

Voorzingskoor

Het voorzingskoor zal voortgezet worden, nu met begeleiding van zr. Jeanette Kroes. We danken haar hartelijk voor haar toezegging. De wijkkerkenraad heeft besloten dat het voorzingskoor standaard op de derde zondag van de maand tijdens de dienst een (onbekend) lied met de gemeente zal instuderen, ongeacht welke voorganger er is. De gastvoorgangers zullen hierover benaderd worden. Het plan is dat het koor oefent op de dinsdagavond in de week vóór het voorzingen, en wel op dinsdagavond van 20.00 tot 21.00 uur in onze Emmakerk. Heeft u belangstelling voor het voorzingskoor? Komt u dan gerust oefenen. U bent van harte welkom! Contactpersoon voor het koor is zr. Jet Baank.

Afscheid

Op 12 mei j.l. namen we afscheid van br. en zr. Jaap en Lizanne Kos. Jaap heeft een tijdje het voorzingskoor begeleid en we danken hem daarvoor hartelijk. Hij en zijn vrouw gaan voor een paar maanden naar Nederland. In november hopen ze zich definitief op Bonaire te gaan vestigen.

Op 19 mei j.l. namen we afscheid van br. en zr. Henk en Mirna van de Krift. Na een paar jaar onder ons gewoond te hebben, gaan ze weer terug naar Nederland. Mirna was een trouw bezoeker van onze gespreksgroepen. We danken haar hartelijk voor haar inbreng.

Ook op 19 mei j.l. nam ds. Maarten Mingoen afscheid van zijn gemeente, de EBG. Hij heeft een paar jaar gewerkt op Curaçao en gaat nu, samen met zijn gezin, terug naar Suriname. We danken hem voor de hartelijke samenwerking.

We wensen bovengenoemde mensen Gods zegen voor de toekomst.

Onze zieken

Zr. Krijnie Wout moest een paar dagen worden opgenomen in de Taamskliniek vanwege een ontsteking aan de blindedarm. Later zal er nog een operatie volgen. We wensen haar heel veel sterkte, evenals de andere zieken in onze gemeente.

Bij de diensten

Op 2 juni a.s. hopen we met elkaar het avondmaal te vieren. We ontvangen brood en wijn als teken van Gods liefde en genade. In Jezus Christus heeft Hij die laten zien. Om 17.00 uur is er een papiamentstalige dienst o.l.v. zr. Yvonne Isidora.

Op 9 juni a.s. hebben we een gemeentezondag in Lagun. Om 10.00 uur is er een kerkdienst aldaar. De Emmakerk is dan gesloten. Het thema van de dienst is de wonderbare spijziging (Lk. 9:10-17). Na de dienst is er een gezellig samenzijn met fris en hapjes en spelletjes. Iedereen is van harte welkom! Onze jongeren hebben een jeugdweekend op deze plaats.

Dat begint al op vrijdag 7 juni. Meer informatie volgt nog.

Op 16 juni a.s. vindt D.V. de doop van Wester Adrianus plaats, zoontje van Wilco en Gerie van Dijk. De doop is het teken van de afwassing van de zonden door het bloed van Christus en een teken van het verbond, waarin God ook kleine kinderen opneemt.

Op 30 juni a.s. is er een VPG-dienst in de Fortkerk. Ook dan zal de Em-makerk gesloten zijn. De dienst heeft een bijzonder karakter in verband met de herdenking van de afschaffing van de slavernij, op 1 juli a.s. 150 jaar geleden. Het zal een dienst van heling en verzoening worden. Voor-gangers zijn ds. Wim Lolkema en br. D'arcy Lopes.

Op 7 juli a.s. zal D.V. Bink Freek worden gedoopt, zoontje van Valentijn en Tamara Braam en kleinzoon van Bert en Thea Braam. Ook hij mag het teken van Gods liefde en zorg ontvangen. Ook met hem wil God het leven doorgaan. Om 17.00 uur hoop ik voor te gaan in een papiaments-talige dienst.

We hopen op goede en gezegende diensten met elkaar.

Huwelijk

Op 8 juni a.s. hopen James Vinck en Sadie Maduro met elkaar in het huwelijk te treden. Ze willen een zegen vragen over hun huwelijk in een oecumenische dienst, die om 16.00 uur begint in de kathedraal van Pietermaai. In deze dienst hopen pastoor Stanislaw Cupak en ondergetekende voor te gaan. We wensen het bruidspaar een fijne dag en een gezegende dienst en Gods zegen over de toekomst.

Gemeentevergadering

Op 19 juni a.s. is er een gemeentevergadering van de VPG. Deze wordt gehouden in ... . De vergadering begint om 19.30 uur. De Kerkvoogdij hoopt dan de jaarcijfers te presenteren. U bent allen welkom om u op de hoogte te stellen van het financiële wel en wee van onze gemeente.

Een vriendelijke groet voor u allen, HV

Nieuwsjet

Jet Baank

Kerkdiensten

Hemelvaart Donderdag 9 mei: Fort en Emma hadden een gezamenlijke dienst in Emma. Een dag zomaar door de week, een mooie dienst samen. Zondag 12 mei: moederdag was een groot feest. Na de zegen verrasten de tieners de moeders met gedichten. Roos vertelde het ontstaan van moederdag en de hele groep danste voor de moeders. Bij de deur kregen alle vrouwen een anjer. Na de dienst hielden we een bakesale en die heeft NAF 350,- opgebracht. Masha dankt aan allen, die zelf gebakken, zelf gehaald en...geholpen hebben bij de verkoop.

Eerste Pinksterdag 19 mei: in de kerkdienst van die zondag is br. René Buist bevestigd tot ouderling. In de Kerkenraad zijn we echt blij met jouw hulp erbij, René! Hij gaat de randkerkelijken bezoeken. Eens kijken wat eruit rolt.

Seniorenochtend

Het was weer een gezellige ochtend met het woord uit de Bijbel, discussie, gezang en gebed.

Jongelui

Een spannende en stressvolle tijd staat voor de deur. Alles kan nog ten goede veranderen als je er nu nog even stevig aan trekt, echt waar... Probeer het eens... (en jullie weten wie dit zegt: een onderwijzeres met veeeeele jaren ervaring. Red.)

Zieken/Bejaarden

Hoe gaat het, lieve mensen? Zijn de pijnen nog uit te houden? Jullie zijn nog steeds in ons gebed, hoor.

Kritiek

Mijn buurman, die er bijzonder plezier in had om de zwakheden van christenen op te speuren en te kritiseren, stond eens te praten met een bakker. Natuurlijk kwam het gesprek, zoals gewoonlijk, op de gebreken van christenen terecht. De bakker luisterde toe en toen de spreker even onderbrak, vroeg hij: 'Hebt u al wel eens in de Bijbel gelezen?' 'Natuurlijk' zei de criticus zelfingenomen. 'Hebt u ook de gelijkenis van de rijke man en de arme Lazarus gelezen?' 'Natuurlijk', was het antwoord weer. 'Nu', zei de bakker, 'u doet mij denken aan de honden in die gelijkenis'. 'Hoezo?' vroeg de ander verbaasd. 'Nou', zei de bakker, 'die honden deden verder niets dan dat ze de zweren van de arme Lazarus likten. Het lijkt mij dat u ook zo doet. U zoekt de zieke plekken van de christenen en voor het goede hebt u geen begrip.' De criticus wist er niets op te zeggen en liep verder. 'Het hart van de wijze maakt zijn mond verstandig en versterkt het betoog op zijn lippen' (Spr. 16:23).

Weekend Lagun

Elke zondagmorgen wordt nu het Lagun-weekend, van 7 t/m 9 juni, afgekondigd. De kinderen vertrekken vrijdagmiddag naar Lagun. De gemeente is van harte welkom op zondag 9 juni voor de eredienst. Daarna is er een gezellig samenzijn met een hapje en een drankje, met spelletjes en met zwemmen (als u dat wilt.) Emma is die zondag gesloten. Natuurlijk hoop ik dat ik u mag begroeten op 9 juni op Lagun. Het wordt vast heel gezellig.

Ten slotte:

O maak ons tot uw eer zachtmoedig,
need'rig, goed;
leer ons uw juk te dragen, Heer
met rust in ons gemoed

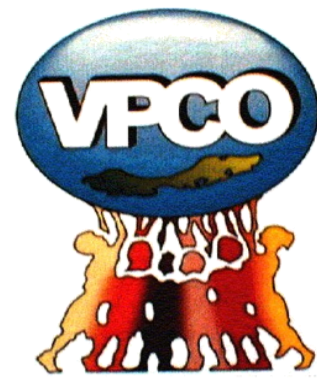
Namens de Kerkenraad, Jet Baank

Kerk-en-Jeugd en Kerk-en-School

Jeugdpredikant VPG/Identiteitsmanager Vereniging Protestants Christelijk Onderwijs

Ds. Wouter Smit
Las Quintas Villas 122
Tel: 523 2763
E-mail: woutersmit67@hotmail.com

Identiteiten

ds. C.W. Smit

K4C

Op 23 juni staat er een gezin-school-kerkdienst gepland in de Fortkerk, aanvang 9.30 uur. Samen met een leerkracht en kinderen van het zesde leerjaar van de Albert Schweitzer FO wordt de dienst voorbereid. In deze feestelijke kerkdienst worden alle elementen geschikt gemaakt voor kinderen van de basisschool. U bent van harte welkom met uw (klein) kind(eren).

Churchcamp

De voorbereidingen voor het VPG Churchcamp 2013 zijn in volle gang. De data zijn al langer bekend, van 18-21 juli. Op 30 april hebben tien vrijwilligers uit voornamelijk de Emmakerk op het Wilhelminaplein op de Vrijmarkt gestaan met tweedehands spullen en plantjes en dat heeft 1400 NAF opgebracht. We zijn daar erg blij mee en danken degenen die zich ervoor hebben ingezet. We hopen dat in volgende jaren de jeugd zelf zich wat meer zal inzetten voor hun eigen financiën, want de gemiddelde leeftijd van deze vrijwilligers was wat aan de hoge kant .....

VPCO

Wak bo Kaya

In de laatste weken van mei na de EFO toets is de Wak bo Kaya training gegeven aan de twee hoogste groepen van de Dividivischool. De Wak bo Kaya training is een weerbaarheidstraining, waar tieners reflecteren op allerlei deelgebieden van hun leven en worden uitgedaagd om de goede keuzes te maken als het gaat om risicogedrag, seksualiteit, peer pressure, gebruik van de media en zelfbeeld. Een kleine 30 tieners hebben met goede resultaten deze training gevolgd. Voor volgend schooljaar staat op de planning dat de kinderen van alle hoogste groepen van onze FO/

SO scholen deze training gaan krijgen.

Afscheid

Op de VPCO ben ik druk bezig met mijn overdrachtdossiers, zodat mijn opvolger weet wat er de afgelopen jaren is gebeurd op het gebied van identiteitszorg en wat mijn ervaringen en aanbevelingen zijn. Ondertussen is besloten om mijn functie anders in te vullen dan voorheen en wordt er door de VPCO een identiteitsadviseur gezocht voor 0,4 FTE, die zich vooral zal gaan richten op beleidsontwikkeling als het gaat om identiteitszaken.

4U

ds. C.W. Smit

De kerk is een luchtballon

Toen de dag van het Pinksterfeest aanbrak waren ze allen bij elkaar. 2 Plotse-ling klonk er uit de hemel een geluid als van een hevige windvlaag, dat het huis waar ze zich bevonden geheel vulde. 3 Er verschenen aan hen een soort vlammen, die zich als vuurtongen verspreidden en zich op ieder van hen neerzetten, 4 en allen werden vervuld van de heilige Geest en begonnen op luide toon te spreken in vreemde talen, zoals hun door de Geest werd ingegeven. (Handelingen 2: 1-4)

Van de drie grote kerkelijke feesten is Pinksteren misschien wel het moeilijkste. Ik heb er in de klas naar gevraagd maar slechts een enkeling kon mij vertellen waarom we als kerken met Pinksteren feest vieren. Misschien helpt dit beeld, waar vuur en wind ook een grote rol spelen: De kerk is als een luchtballon. De heilige Geest van God is als de hete lucht die in de luchtballon wordt geblazen. Zonder deze hete lucht komt

de ballon niet eens van de grond. Het is een in elkaar gefrommeld stuk plastic, dat nergens voor dient. Dat lijkt op de kerk zonder het vuur van de Heilige Geest: het is een gebouw of een groep mensen waar niets gebeurt en waar niets van uit gaat. Maar wat gebeurt er als de heilige

Geest komt? Wat gebeurt er als de hete lucht de ballon in wordt geblazen? Hij krijgt vorm, hij stijgt op en hij draagt mensen richting de hemel. Alle ballonnen, alle kerken hebben verschillende kleuren en soms ook verschillende vormen. En ze bewegen zich allemaal harmonieus voort, ze gaan allemaal even hard, want ze worden door de wind gedragen en zullen dus ook nooit een botsing krijgen. Ze blijven hoog, zolang er voldoende hete lucht in geblazen wordt.

Je zou zelfs de individuele mensen met een luchtballon kunnen vergelijken. Als je de Geest niet hebt, dan kom je niet tot je doel. Laat je vullen met de Heilige Geest van God, zodat mensen kunnen zien hoe je bedoeld bent en zodat je kleur kunt bekennen. Je leven zal dan gaan getuigen van Degene die je het leven ingeblazen heeft.

Centrale Kerkenraad

Voorzitter Hanco de Lijster	hanco.de.lijster@gmail.com	Cel. 510 4753
Scriba Krijnie Wout-de Geus	krijniewout@hotmail.com	Cel. 513 8909
Ebenezer Church Desta Nisbeth	destanisbeth@yahoo.com	Cel. 520 3015
Emmakerk Farida Da Costa Gomez	faridadcgomez@hotmail.com	Cel. 526 1566
Fortkerk Luuk van der Wolde	wollewap2000@yahoo.com	Tel. 888 94 47
Consistorie Jet Baank	korabrivo@hotmail.com	Tel. 767 6920
Ministerie van predikanten Hans Végh	jas.vegh@gmail.com	Tel. 737 30 70
Kerkvoogdij/Fortkerk André Lorier	Lorier.kooi@gmail.com	Tel. 513 09 56
Diaconie Lia Vliegthart-de Mees	vliegthart@gmail.com	Cel. 525 33 38

Van de praeses

Hanco de Lijster

Af en toe wordt mij gevraagd hoe je lid wordt van de Centrale Kerkenraad (CK), wat de functie van de CK is en hoe hij deze functie invult. Wanneer ik die vragen mondeling beantwoord, realiseer ik me meestal dat ik ze niet volledig beantwoord heb. Het is wellicht een goed idee om daar in deze rubriek eens aandacht aan te besteden. Hoewel ik op deze plek die vragen vollediger beantwoord dan mondeling, is mijn reactie ook hier niet uitputtend.

Ik kan me er natuurlijk snel van af maken door aan te geven dat dit alle-

maal in onze kerkorde staat. Maar omdat ik weet dat de meesten van u/jullie onze kerkorde niet in de boekenkast hebben liggen, zou dat niet erg informatief zijn.

De VPG bestaat uit verschillende organen. Dit zijn de drie wijkgemeentes: de Ebenezer Church (wijk 1), de Fortkerk (wijk 2) en de Emmakerk (wijk 3); en de Kerkvoogdij (KV), de Diaconie, het Ministerie van Predikanten en het Consistorie (de ouderlingen). De voorzitters van de KV, de Diaconie, het Ministerie en het Consistorie zijn qualitate qua lid van de CK. Elke van de drie wijkkerkenraden kan een lid van die raad afvaardigen als lid van de CK. De scriba is een ouderling met speciale opdracht uit één van de drie wijkgemeentes. De praeses van de CK wordt gekozen uit de ambtsdragers van de drie wijkgemeentes. De CK bestaat dus uit 9 leden. Bij stemming heeft ieder lid één stem.

De CK is het hoogste orgaan van de VPG en draagt de eindverantwoordelijkheid voor het kerk-zijn van de VPG. Het Moderamen (dagelijks bestuur van de CK) bestaat uit de praeses, de scriba, de voorzitter van de KV en de voorzitter van het consistorie.

De CK komt eenmaal per maand bijeen en bespreekt o.a. zaken die vanuit de andere organen op tafel komen. Hij neemt waar nodig (corrigerende) besluiten. Op gezette tijden wordt er ook gerapporteerd door de jeugdpredikant, onze vertegenwoordiger in de Raad van Kerken en door de redactie van VPG-Nieuws. Adhoc-commissies rapporteren volgens gemaakte afspraken aan de CK. Ook beslist de CK over het omgaan met zaken die niet in de kerkorde geregeld zijn.

Hopelijk geeft het bovenstaande enige duidelijkheid over de CK.

De kerkorde, die ik al eerder noemde, is gewijzigd; en de wijzigingen worden in de kerkorde verwerkt. Wanneer dit proces klaar is, zullen we dat uiteraard bekend maken. De gewijzigde kerkorde zal in digitale vorm op onze website geplaatst worden, zodat hij voor de meesten beschikbaar is. Mijn dank gaat uit naar de leden van Kerkordecommissie die hier meer dan twee jaar aan gewerkt heeft. Fantastisch dat het gelukt is.

Zoals u/jullie in de rubriek van de Kerkvoogdij hebben kunnen lezen zijn de jaarcijfers van 2008 t/m 2012 gereed. Hiermee heeft de KV in een paar maanden tijd een fantastisch werk verricht. Zo is één van onze doelstellingen volbracht en ik complimenteer de KV met een 'job well done'.

Van ds. Wouter Smit hebben we een evaluatierapport ontvangen betreffende het jeugdwerk binnen de VPG, aangevuld met waardevolle suggesties om ons jeugdwerk te verbeteren. Er is een jeugdraad in het leven geroepen alsook een commissie die een profielschets gaat opstellen voor de opvolger van ds. Wouter Smit.

De beleidsplannen van de drie wijkgemeentes zijn klaar en zullen gebruikt worden als basis voor het opstellen van een beleidsplan van de VPG.

Ik wens ons allen een fijne maand toe!

Moge Gods zegen u/jou ten deel vallen.

Kerkvoogdij

Geef om uw kerk

Voorzitter: André Lorier
Secretaris: Denise Schrader
Fortkerk: André Lorier
Fortkerk: Joop Snel
Emmakerk: Denise Schrader
Ebenezer Church: Franklin James

Uw kerkelijke bijdrage kunt u overmaken naar één van de rekeningen van de VPG:
RBTT: 1183036
Maduro: 90091204
Giro: 559911
 o.v.v. kerkelijke bijdrage

Geef om uw kerk

André Lorier

Gemeenteavond

Vorige maand meldde ik u dat wij gereed zijn met het opstellen van de jaarcijfers van de afgelopen vijf jaren, inclusief 2012. Maandag 20 mei zijn deze resultaten aan de Centrale Kerkenraad gerapporteerd. Daar is verheugd gereageerd op deze transparantie en ook wel met enige zorg over de uitkomsten. De volgende stappen zijn een contrôle door de kascontrolecommissie en daarna natuurlijk het informeren van u als gemeentelid. Dit staat gepland voor woensdagavond 19 juni vanaf 19.30 uur. Een officiële uitnodiging zal via de afkondigingen in de kerken plaatsvinden. De locatie is nu nog niet bekend, maar belt/mailt u mij (of uw dominee) gerust om te hiernaar te vragen wanneer u de afkondiging mist.

Jaarrekening

Uit de cijfers komt een niet zo positief beeld naar voren van de financiën van de VPG. Het jaar 2012 is licht positief afgesloten met ANG 3.148, maar dit wordt mede veroorzaakt door ANG 18.000 aan facturen die uit 2012 zijn doorgeschoven naar 2013. Eigenlijk was er dus een verlies van ANG 15.000 als alles netjes op tijd was betaald. De kerkelijke bijdragen waren in 2012 3% hoger dan 2011. Dat is goed nieuws na enkele jaren met zelfs 14% daling per jaar. De kerkvoogdij-collecten laten echter een dalende lijn zien in de afgelopen vijf jaren, met tussen de 2% en 15% daling per jaar. De inkomsten uit begraafplaatsen daalden in 2012 met 8% vergeleken met het jaar daarvoor. De totale inkomsten van de VPG bedroegen in 2012 ANG 363.750, dat is 7% minder dan in 2011. De uitgaven zijn redelijk stabiel: ANG 360.602 in 2012 en dat is 1% lager dan in 2011. Maar hierbij moet dus opgemerkt worden dat de betaling van bepaalde facturen van 2012 is uitgesteld tot 2013. Hiermee hoop ik u alvast enig inzicht te hebben gegeven in de jaarcijfers van de VPG. Meer details en gelegenheid tot het stellen van vragen volgt op woensdagavond 19 juni vanaf 19.30 uur.

Naast de financiële cijfers over de periode 2008-2012 blijft de hoogste prioriteit op dit moment bij het oplossen van diverse administratieve en arbeidsrechtelijke zaken die komen kijken bij het kerkelijk werk en dan specifiek de verlenging van de contracten van twee van onze predikanten en het aanstaande vertrek van één. De voortgang in dezen is nog steeds niet zoals wij die zouden wensen en we zijn teleurgesteld in de snelheid en bereidwilligheid van de kant van de overheid om dit op te lossen. Maar we blijven vertrouwen houden in een goede en spoedige oplossing.

Als u uw bijdrage over 2012 nog niet heeft voldaan doen wij u hierbij een laatste verzoek om dat zo spoedig mogelijk te doen onder vermelding van 'bijdrage 2012'. Uw bijdrage over 2013 is natuurlijk ook reeds van harte welkom.

Als besluit van dit artikel in VPG-Nieuws wil ik u nogmaals de woorden uit de titel meegeven: 'Geef om uw kerk'.

Diakonie

Helpen waar geen helper is

Voorzitter: Lia Vliegthart-de Mees
 vliegthart@gmail.com 525-3338
Secretaris:
Penningmeester: Friedeman Hasselbank
 friedeman@hotmail.com; 661-0163
Overige leden: zie wijkberichten

Uw giften voor de diakonie zijn van harte welkom op: MCB 28348004 o.v.v. Diakonie VPG

Geen kopy ontvangen

Ingezonden

Rubriek voor gedachten, mededelingen en opinie

Tips voor het schrijven:

- Schrijf kort en helder
- Geef uw tekst een titel
- Schrijf vanuit het positieve
- Vermeld uw naam

Slavernij en verzoening

In bijbels-theologisch perspectief

Ds R. van Buiren

Uitgesproken op zaterdag 4 mei 2013; Obed Anthony Hall -Ebenezer Church; Curaçao; ambtsdragersdag

Drie indringende vragen om ons op dit thema te concentreren

1) Kan God vergeven zonder het recht en de orde in de samenleving te verstoren?

Zo stelde Anselmus van Canterbury, in zijn boek 'Cur Deus Homo?' (Waarom God mens werd), deze brandende vraag bij het thema verzoening. Denk aan de gelijkenis van de verloren zoon: de wereld omgekeerd!

2) Eli Wiesel bidt, als kind aan de dood in het concentratiekamp ontsnapt, als hij vele jaren later in Auschwitz komt: 'O God, vergeef wat hier gebeurd is nooit!' Hoe raakt ons deze vraag?

3) 'God': wie of wat bedoelen wij met ons bovenmatig gebruik van dit woord, waardoor het mijns inziens totaal is versleten, terwijl wij nauwelijks tot geen gebruik maken van de vele prachtige beelden van en verwijzingen naar 'God'? Alles wat wij zeggen over God is beeld en verwijzing naar het Onuitsprekbare Geheim. Een dogma, een persoonlijke uitspraak over 'God' en belijdenis is nooit God.

Nog een kleine geschiedenis: Rabbijnen zien het lijden, de pijn en de angst van hun volksgenoten in het concentratiekamp. Zij komen in vergadering bijeen, veroordelen 'God' en gaan over tot het zingen van de lofzang en de gebeden.

Slavernij

In het eerste Testament horen we het achtste van de tien Woorden: 'Gij zult niet stelen.' Ik kies voor een rabbijnse uitleg (Babylonische Talmoed, Sanhedrin 86a). Een uiterst belangrijke regel bij het uitleggen van teksten, ook bijbelteksten, is: Leg uit in de context waarin die woorden staan.

De context (samenhang) van dit gebod is:

A) De opening van de Tien Woorden luidt: Ik heb je bevrijd uit de slavernij - blij bij je Bevrijder - zorg dat je nooit meer slaaf wordt!

B) Gaat het in het eerste deel van de tien Woorden over 'God', in het tweede deel gaat het over de mens in zijn samenleving.

De rabbijnen komen tot de zeer voor de hand liggende, maar voor ons verrassende uitleg:

GEEN MENSENROOF! = GEEN SLAVERNIJ!

Ik vind het schokkend dat deze uitleg in Synagoge en Kerk zo goed als geheel onbekend is gebleven. Zeker kan in dit achtste van de tien woorden gelezen worden:

GEEN EIGENDOMSDIEFSTAL!

De adel van het menszijn verplicht ons om hier direct de vraag te stellen: *Zijn de grote welvaart en rijkdom van een deel van de mensen, geen eigendomsdiefstal van een nog veel groter deel van de mensen?* Deze vraag stellen is deze vraag bevestigend beantwoorden!

In het tweede Testament lezen we een briefje van Paulus aan Filemon. Filemons slaaf Onesimus is gevlucht, bij Paulus gearriveerd en wil daar blijven. Paulus kan hem niet onderhouden en stuurt hem met een briefje terug naar zijn heer. Paulus schrijft: 'Hij kan best voor je werken, jij onderhoudt hem! Zo komt hij niet bij jou terug als slaaf maar als vrije (broeder).' Paulus denkt niet aan of ziet geen mogelijkheid tot afschaffing van de slavernij; de economische basis van de samenleving destijds. Paulus schrijft wel in Galaten 3:28: 'In Christus is geen sprake van Jood of Griek, van slaaf of vrije, van man of vrouw.' Wat hier klinkt: In Christus vindt in principe de opheffing plaats van de drie grote conflictmodellen in de maatschappij (van toen en nu!), al mag je het Joodse volk geen 'ras' noemen, toch de rassen-, de klassen- en de seksenconflicten. Dat principe van de opheffing van de conflicten moet nu in de praxis van het leven van gewone mensen gerealiseerd worden.

Vandaag zijn er misschien geen eigendomsslaven meer, (althoewel...), maar wel bijvoorbeeld loon- en sekslaven. Die opheffing van de drie grote conflictmodellen in Christus moet hét thema zijn van Synagoge en Kerk, dat klinken zal in het publieke domein. Want geloof/religie is niet alleen persoonlijk, niet voor 'achter de voordeur' maar voor het publieke domein.

Verzoening

In wat eerder is gezegd hoor je de verwijzing naar verzoening. En wel verzoening in de praktijk van het 'gewone leven'.

De vaak gehoorde uitspraak: 'In het eerste Testament gaat het over de harde, strenge 'God'; In het tweede Testament over de God van de Liefde', wordt onder andere hier dus geloopenstraft! Verzoening (tussen mensen) is niet iets softs, iets 'toedekkends', maar juist zaken blootleggen. Voorafgaande aan de praktische verzoening tussen mensen, horen Synagoge en Kerk het bevrijdende Woord van verzoening tussen 'God' en mensen. De bijbel kent vele beelden, verhalen en andere aangaande verzoening; heel divers, soms confronterend. Verzoening is niet de mens op de knieën die 'God' wil omturnen en mild stemmen om zo verzoening met 'Hem' te verdienen. Nee, het initiatief tot verzoening tussen 'God' en mensen ligt geheel en altijd bij 'God'. Deze 'God', hoor het scheppingslied, kiest ervoor mensen nodig te willen hebben als 'tegenover' als partner. Hij is de menslievende 'God', de mensenminnaar! Wij hebben geen middel in handen om ons met 'God' te verzoenen, ook niet met berouw of schuldbelijdenis. Zelfs in zo'n cultische (eredienst) tekst als Leviticus 17: 11, hoor je: Ik, 'God', heb u het bloed op het altaar gegeven tot verzoening.' Het komt van de kant van 'God'. Hij heeft van meet af aan gekozen om de door 'Hem' gewilde mens met 'Zich' te ver-

zoenen. 'God' begint royaal. (zie de gelijkenis van de verloren zoon). Hij wil persé en vanaf het begin en voor altijd het goed hebben met de mensen. 'Zijn' verzoening staat voorop: Psalm 130 : 4: 'Bij U is vergeving opdat Gij geëerbiedigd, gerespecteerd wordt.' Dus nog maar eens, niet eerst 'God' omturnen, ook niet door berouw en schuldbelijdenis, maar 'Zijn' verzoening met de mensen is er al. Dat wetend, beseffend en vertrouwend zal de mens tot berouw en schuldbelijdenis komen én tot

VERANDERING VAN ZIJN LEVENSPRAXIS.

Verzoening en vergeving zijn het die in de diepste zin het hart openen voor berouw en schuldbelijdenis. Daarom hanteerde de protestantse traditie, tot zo ongeveer de jaren 60 van de vorige eeuw, namelijk in de liturgie: 'Eerst schuldbelijdenis, daarna genadeverkondiging', mijns inziens niet de goede volgorde. Verkondiging van Gods genade gaat voorop, dat kan de mensen tot inzicht brengen in zijn/haar 'zonde' en doen komen tot een nieuwe praktijk van leven. 'Verzoening is verandering' niet van God maar van de mens.

Intermenselijk: hebt u wel eens een mens recht in de ogen gekeken die tegen u zei (met welke woorden dan ook): 'Ik vergeef je, het is goed tussen ons?' Op dat moment voel je berouw en schuld het diepst en wil je alles doen om het ook van jouw kant goed met de ander te laten zijn. Waar Gods project van de humaniteit in de wereld telkens weer mislukt door vernedering, uitsluiting en afslachting van mensen, is verzoening een loze kreet.

In het tweede Testament zijn mensen diep getroffen door wat ze in Jezus zien. Ze zeggen: 'Als er een 'God' is, dan zo... zoals hij!' Zo menselijk en in mensen te ontmoeten. Ook deze mensen weten niet wie/wat de 'God' van Israël is, wat zij wel weten: "Hij is Het Groot Onuitsprekbaar Geheim", om die reden wordt in de Synagoge, uit eerbied, 'Zijn' Naam nooit uitgesproken. Over 'Hem' kan alleen in beelden en verwijzende woorden gesproken worden. 'Hij' is nooit wat wij zeggen dat 'Hij' is (ook niet met onze dierbaarste woorden). Wij spreken over 'God' vergelijkenderwijs, poëtisch en verwijzend.

Net als zijn Abba keert Jezus al onze waarden en waarderingen om, zie de gelijkenis van de verloren zoon. Religieuze, maatschappelijk-sociale en politieke waarden, dat heeft hij dus van zijn Vader. De geminachte staat voorop, de 'vreemde' is gast, het kind is voorbeeld voor de ouderen. Je kan en mag zeggen dat het perspectief op mensen in de samenleving in de bijbel altijd van onderaf is. Er zijn mensen (onlangs in een artikel van een Nederlandse theoloog) die in Jezus iets zien van de 'nar', iemand die, afwijkend van 'het normale', vaak ingaat tegen de heersende opvattingen en dan voor 'abnormaal' versleten wordt.

De mensen van het tweede Testament hoorden in Jezus niet iets geheel nieuws, alles van hem is te vinden in TeNaCH (eerste Testament). In Jezus wordt wat in TeNaCH klinkt, geradicaliseerd, tot het uiterste gebracht en voltooid.

Hij is niet de eerste en de enige die 'Gods' humaniteit leeft. In TeNaCH zien we de tsaddik, de rechtvaardige; bijvoorbeeld de lijdende knecht in Jesaja 53; met/vanuit dat lied heeft Jezus geleefd, wat daar wordt bezongen, in Hem wordt dat 'volbracht'.

Jezus maakt totaal waar wat vanaf het begin de roeping is van elke mens, 'gelovig' of 'ongelovig', de dubbele roeping, die ongevraagd en heel divers in elk mensenleven zich aandient, onontkoombaar: Jij, mens, bent van hoge komaf; mens van God. Wil je daarop vertrouwen en wil je daaruit leven? - Jij, mens, bent medemens. Wil je daarop vertrouwen en wil je dat in praktijk brengen als partner van 'God', die antwoord vraagt? Dat is bijbelse antropologie, menskunde; van hoge komaf en medemens. Antwoord 'Mij' mens, op deze twee vragen:

- Adam, mens, waar ben je? Waar sta je eigenlijk voor?
- Mens, waar is je broer, wiens behoeder jij bent?

Voor een antwoord op die vragen: zie Jezus, dé mens bij uitstek, de Mensenzoon.

Zonde - Collectieve schuld

Wie over verzoening in bijbels-theologisch perspectief nadenkt, wordt geconfronteerd met de vraag naar zonde en collec-

VoorElkaar

Advertentierubriek

vpgnews@gmail.com

Een mooie plaats voor uw advertentie

Ik heb...

Kom naar...

Ik kan...

Ik zoek...

Wie kan mij helpen?

Ik zoek...

I.v.m. stage en het willen ervaren van een andere cultuur ben ik voor de periode van 17 augustus 2013 tot 10 januari 2014 op zoek naar een christelijk gastgezin. Sandra Dannenberg, 23 jaar sandradannenberg@gmail.com

Gemeenteavond

De kerkvoogdij nodigt u uit voor de gemeenteavond op woensdag 19 juni om 19.30 uur in ..... U wordt geïnformeerd over de jaarcijfers van de afgelopen vijf jaar. Voor meer informatie zie de rubriek Kerkvoogdij.

Advertentieruimte

Hier kan uw gratis (tot 25 woorden) advertentie staan. Voor **voorwaarden**: vpgnews@gmail.com

Heeft u bruikbare meubels, kleding, huishoudelijke artikelen, linnengoed enz. over?

De diaconie kent mensen die het goed kunnen gebruiken. Lia Vliegthart-de Mees vliegthart@gmail.com; 525-3338

Zoekt u een **hulp in de huishouding, een oppas** of een **handje in de tuin**? De diaconie kent mensen die graag willen werken. Lia Vliegthart-de Mees

Verkoop en verhuur van chalets

RECREATIE
P A R K

BEN'S DREAM

de Rimboe

Recreatiepark Ben's dream de Rimboe ligt midden in de Veluwe bossen. Goed uitgangspunt voor uw vakantie in Nederland. Wel eens gedacht aan een eigen chalet of tweede huis met koop- of huurgrond?

Ben en Mia Oppelaar
Hoenderloo, 0031 553781793, www.derimboe.nl

Vervolg van pagina 15 tieve schuld. Zonde is al helemaal geen woord voor de moderne mens, het klinkt te negatief, te mensenklein-makend. De moderne mens zou veel meer vastlopen in zinloosheid, leegte, onzekerheid en misschien ook in de grote angst voor wat fysica ons als reële mogelijkheid voorhoudt: wereldondergang in warmte- of koude dood. In Bijbels perspectief kun je 'zonde' als bevrijdend woord horen. Zonde niet moralistisch: dit is fout en dat is stout, nee, in bijbelse zin confronteert het begrip zonde ons met het door ons telkens gepleegde verraad aan onze hoge komaf en aan ons mede-mens-zijn. Verraad aan 'Gods' project van humaniteit. En precies die confrontatie kan ons weer in het spoor van onze menselijke roeping trekken, zo, dat je opnieuw je leven inricht als antwoord aan de roeping, waaraan verzoening en vergeving van De Andere Kant (totale aanvaarding: jij mag er zijn zoals je bent) vooraf gaan.

Collectieve schuld, (wat mij betreft liever 'collectieve verantwoor-

d(!)elijkheid'), houdt in dat niemand van ons ontsnapt aan het heersende systeem. We hebben allemaal een aandeel in wat er gedaan wordt en wat er gebeurt, tenzij... Tenzij je de samenleving indeelt in goede en slechte mensen, waarbij je al direct je eigen plaats weet.... Nee, wij allemaal delen in de hypotheek van de inhumaniteit die op de mensheid drukt en die moet worden afgelost. Het gaat dus zeker heel dikwijls niet om directe persoonlijke schuld in morele zin, maar een ieder van ons zit in dat onontwarbare web van schuld en lot dat zonde heet. Er is geen mens die niet verantwoordelijk is als het weer eens mislukt met de humaniteit, tenzij (op dat moment) de slachtoffers! 'Iedereen is schuldig, niemand is onschuldig aan het leed van anderen', zegt Dostojevski, ik het meest, zegt hij erbij. En ergens las ik: 'Het kwaad aan mensen gebeurt vanzelf als mensen met goede bedoelingen niets doen....' (Edmund Burke) Bijbels-theologisch kun je bij dat telkens mislukken van het humaniteitsproject de vraag stellen (en ik denk dat hier de vraag stellen, tegelijkertijd de vraag beantwoorden is): 'Is het niet 'Gods geduld' dat wij er nog zijn?

En 'God'? , als 'Hij' nu eens fictie is, onze eigen schepping of verbeelding? Geloven is heel erg kwetsbaar, aanvechtbaar, fragiel, altijd weer te ontkennen en te kleineren. Luther noemt geloven 'getrooste vertwijfeling' en bedoelt dat die twee altijd samen gaan. Iemand zei eens: Wie nooit twijfelt, wie nooit lijdt aan het leed in de wereld, heeft nog niet geleefd. Tegenover die kwetsbaarheid en aanvechtbaarheid van geloven, blijft staan: het tot ieder mens, gelovig of ongelovig, doordringende beroep op haar of zijn ver-antwoord(!)elijkheid, voor het project van de humaniteit. Dit zou 'gelovigen' en 'ongelovigen' voorgoed met elkaar moeten kunnen verbinden. Als gelovige en als ongelovige kun je weigeren verraad te plegen aan de bedoelde humaniteit. Zo samen, stel je voor! De Duitse filosoof en atheïstisch theoloog Ernst Bloch zegt: 'Zoals een mens niet zou hongeren als er geen brood was en niet zou dorsten als er geen water was, zo zou hij niet dromen van gerechtigheid en vrijheid als de werkelijkheid niet doordoesemd was, latent (verborgen), maar onweerstaanbaar met de gistende kracht van de verrijzenis. Het lijden en missen is er in ons vanwege de hoop. De hoop staat gericht op de opheffing van de vervreemding.'

In de oude kerk werd al gezegd: 'De oudste zonde tegen het leven(!) is niet meer hopen, het opgeven en onverschillig de wereld de wereld laten.'

Geloven met Joodse humor, een Witz

Zegt de ene Jood tegen de andere : Elke vrijdag spreekt God met onze tsaddik.

Zegt de ander: Hoe weet jij dat?

De tsaddik heeft ons dat zelf verteld.

Zegt de ander: Misschien heeft hij wel gelogen.

Hoe kun je zeggen dat hij liegt als God elke vrijdag tot hem spreekt?

Barbecue—Bazaar

Ebenezer Church

Dia 2 di yüli 2013
Ora 12'or pa 3'or
Préis Naf 15,—
Luga Ebenezer Church,
Oranjestraat

Suculenta barbecue for di 12.00
pa 15.00
Bazaar for di 10.00 pa 17.30
Lo tin benta di tur sorto articulo

